

Kunigas Benas Lyris: „Drąsos semiuosi iš suprasto ir priimto savo silpnumo“

Balandžio 23–29 dienomis visoje šalyje minėta Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė. Šių metų tema – „Biblioteka 24/7“, kviečianti pažvelgti į biblioteką kaip į atvirą, šiuolaikišką ir nuolat pasiekiamą erdvę. Šia proga vyko įvairūs renginiai, skirti ir bibliotekininkams, ir skaitytojams. Jie neaplenkė ir Kupiškio.

Viešoji biblioteka balandžio 23 dieną pakvietė į jautrų ir atvirą susitikimą su kunigu, rašytoju Benu Lyrriu.

Jurga BANIONIENĖ

EILĖRAŠČIAI LYDI NUO PAAUGLYSTĖS

Renginio dalyvius pasveikino Kupiškio viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja kultūrai Skaistė Bakanienė. Tada ji pristatė svečią – dvasininką, poetą, knygų autorių B. Lyrį, skaitytojus gydančią savo pozityviomis, drąsinančiomis mintimis.

B. Lyris sakė turįs misiją per trejus metus aplankyti visą Lietuvą ir kiekvieną susitikimą pradeda viena istorija, kurią papasakojo ir kupiškėnams.

„Kaune turime daug šarvojimo salių ir visur prie žmogaus, kurio netenkame, portreto, rašo tą patį, keičiasi tik nuotrauka. Bet yra viena salė, kuri adaptuoja tekstą pagal žmogų, kurį laidoja. Kartą prieinu prie portreto, nekrologo ir matau 34 metų vyrą, šalia du jo vaikai, žmona. Nekrologe parašytas klausimas: „Kur yra tėtis? Tėtis yra ten, kur verda pačią skaniausią arbatą ir kepa patį skaniausią pyragą. Kur esame mes? Mes esame čia, kur neturime vieni kitiems laiko.“ Ačiū, kad jūs šiame amžiuje, kur neturime laiko vieni kitiems, šią valandą šiam susitikimui suradote“, – dėkojo B. Lyris.

Pirmiausia svečio klausia, ar Lyris yra slapyvardis. Kunigas atsakė, kad 2004 m. sukūrė platformą „rašyk.lt“, ten registruojantis reikėjo pseudonimo. Tada rašė poeziją, tad pagalvojo, kad tikėtų slapyvardis Lyris. Šiuo vardu ir pradėjo skelbti savo pirmas trumpas mintis, poeziją interneto erdvėje. Tikrasis kunigo, poeto vardas – Benas Audrius Martusevičius.

Rašyti eilėraščius jis pradėjo

Kunigas papasakojo apie savo kūrybą, kasdienį sudėtingą sielovadinį darbą. Svečią kalbino Kupiškio viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja kultūrai Skaistė Bakanienė.

mokykloje. Dešimtoje klasėje pakeitė savo lietuvių kalbos mokytoją, nes prieš tai iš lietuvių kalbos gaudavo tik 6 balų įvertinimus. Nuėjęs mokytis pas naują mokytoją ir parašęs teksto interpretaciją, nors buvo daugybė skyrybos klaidų, pirmą kartą gavo dešimtuką. Mokytojai patiko paauglio mintys, ji patarė toliau rašyti, pati rinko, dėjo rašinius į aplanką ir išsiuntė į respublikinį jaunųjų filologų konkursą. B. Lyris tapo laureatu. Jautriai nuskambėjo jo paties skaitomas eilėraštis, kurį būdamas 15 metų sukūrė mamai Motinos dienos proga.

PAGUODOS LITERATŪRA

Prasidėjusi nuo eilėraščių, B. Lyris kūryba sklaidėsi vis plačiau. Jis ilgokai nesiryžo priimti vienos leidyklos siūlymo išleisti knygą, nes tam tiesiog nebuvo laiko. Dirbo savo, kaip kunigo, darbu, naktimis – Kauno klinikų reanimacijoje. Tačiau vis dėlto pavyko rasti laiko, dienos šviesą viena po kitos išvydo B. Lyrio knygos, dabar jau išleista 11 knygų.

Kunigas pabrėžė, kad visa jo literatūra yra paguodos literatūra. Rašo visuomenei, kuri susiduria su įvairiais psichikos sveikatos sutrikimais – nerimu, baime, panikos atakomis, depresija.

„Aš manau, kad 90 proc. į šią salę atėjusių žmonių turi nerimą, nes pažvelkime, kokia situacija, karas. Ši sveikatos krizė taip mus nurengia, kad jei gyvenimiškas

me stresas ir nepasitiki Dievu, neatiduodi jam savo gyvenimo, gali išprotėti. Kai manęs klausia, iš kur semiuosi drąsos, atsakau – iš suprasto ir priimto savo silpnumo. Tu tiesiog adekvačiai suvoki, jog daug dalykų nuo žmogaus nepriklauso, bet galima apkabinti kasdienybę. Kai matome interneto erdves, visur – laimingi žmonės, jie džiūgiauja, ką nori, valgo, gražiai apsirengę, daug uždirba. Gali jaustis nevisavertis. Tai, ką rodo interneto platformos, nėra realybė, čia yra žmonių gyvenimo fragmentai. Knygas rašau, kad jei tau skauda, esi silpnas, sergi, tai čia ne Dievo prakeikimas, o įprastas gyvenimo režimas. Daugiausia žmogus gyvenime gauna ne tada, kai sėdi ant sofos, perjunginėja kanalus ar geria vyną, bet tada, kai yra sunkumai, tuomet mes sklaidžiamės kaip žmonės. Noriu savo knygomis pirmiausia sau padėti išmokti gyventi su gyvenimo realybe, ne su utopija, kad kai pradeda tikėti Dievu, jis viską išvalo, taip nebūna. Sunkios žmogaus gyvenimo patirtys yra jo dalis, bet ne jis visas. Kartais tiesiog tenka jas priimti ir apkabinti“, – mintis dėstė B. Lyris.

Į savo knygų istorijas jis dažnai įpina sielovados kelyje sutiktus žmones, kurie jo paties gyvenime tapo tam tikrų sprendimų ženklais, padėjo nežinant, kaip veikti. Pasak kunigo, knygų istorijos turėtų būti tarsi poilsio stotelės.

Nukelta į 8 p.

Bendra nuotrauka baigiantis susitikimui.

Kunigas Benas Lyris: „Drąsos semiuosi iš suprato ir priimto savo silpnumo“

Atkelto iš 7 p.

„Mano knygos nėra tokios, kurias reikėtų skaityti kaip romaną, pa-vyždžiui, gali atsiversti vieną istori-ją, perskaityti vieną puslapį ir padėti mėnesiui laiko“, – sakė B. Lyris.

Per susitikimą daug kalbėta apie sunkumus, susidūrus su arti-mojo liga. Pasak kunigo, jei serga tavo artimasis, sergi kartu su juo, o dar turi dirbti savo darbus, ne-retai žmogus tiesiog perdegta. Tai nutinka ne tik artimiesiems, bet ir psichologams, kunigams, gydyto-jams, slaugytojams. Savo knygomis jis siekia padėti rasti ramybės oazę, padrasinančias mintis, kurios nepa-dės išspręsti gyvenimo sunkumų, bet padės pailsėti, priimti gyvenimą tokią, koks yra, pamilti dabartį, tai atpalaiduoja nuo perdegimo.

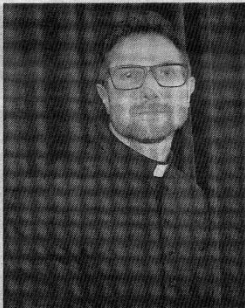
B. Lyris klausia, ką patar-tų žmogui, kuris blogai jaučiasi. Dvasininkas atsakė, kad visada pabrėžia, jog patiriami sunkumai yra etapas, nereikia galvoti, kad taip bus visada. Svarbu tiesiog iš-būti, adekvačiai vertinti realybę ir atrasti laiko pailsėti, nes padėti kitam gali tik suimdamas save į rankas. Anot kunigo, poilsio tera-pija yra trys dalykai – pamiegoti, pasimelsti, pavalgyti.

Jis papasakojo, ir kaip pats išsi. Mėgsta tris kartus per savaitę plauk-ti po tris kilometrus baseine. „Man patinka fizinis aktyvumas. Matau sergančius žmones, taip pat ir vaikus, akyse stovi jų veidai. Išėini iš ligoni-nės su istorija ir ji mėnesį lieka tavy-je. Labai padeda iš to išeiti, palaikyti stabilią fizinę ir emocinę sveikatą ir keliavimas“, – pasakojo B. Lyris.

YRA TOKS, KOKIO NESUTIKO

Svečias atskleidė, ir kaip nuta-rė rinktis dvasininko kelią. Augo šeimoje, kurioje mama buvo labai tikinti, o tėtis – ateistas.

„Bet tėtis buvo žmogiškas, ma-

Kunigas Benas Lyris parašė 11 knygų. Jurgos Bonionienės nuotrauka

mos niekada nevadino davatka, o mama jam nesakė, jog norėtų, kad su ja eitų į bažnyčią. Ji labai my-lėjo tėtį ir gerbė. Tėtis sirgo vėžiu. Sakė: „Birute, nemėgink į mano laidotuves kviesiti kunigo, nes tau visą gyvenimą vaidensiuosi.“ O mama sakydavo, kad gyvena su savo vyru, ne su kaimynėmis, turi gerbti jo valią, pats pas Dievą nu-ėjęs susitars. Mama visada eidavo į bažnyčią sekmadieniais, o mums su broliu leisdavo miegoti, kam anksti keltis, juk vakare nueisime. Bet kai mama viską leidžia, mes bėgame paskui ją“, – vaikystės pa-tirtį prisiminė B. Lyris.

Keliaudamas su šia patirtimi per įvairias bažnyčias nesutiko tokio ku-nigo, kuris labai įkvėptų, ir prisipaži-no turėjęs ambiciją pačiam būti tuo, ko nesutikai. Svečias sakė, kad Kau-no arkivyskupijoje vaikai, kurie ruo-šiasi Pirmajai Komunijai, po Mišių turi nueiti pas kunigą ir gauti parašą. Jis niekada nerenka parašų iš vaikų.

„Aš sakau, kad jei buvo Mišiose, tai patys tegul pasirašo, juk Dievas juos mato. Bet klebonas jau pyksta, kad taip leidžiu“, – teigė dvasininkas.

Ne kartą jis tuokė poras, kurios neturi Sutvirtinimo sakramento, tik paragindavo tai padaryti vė-

liau, palaiminus santuoką. Pasak kunigo, poros tai padarydavo ir net atsisakė liudijančias pažymas.

„Aš supratau, kad bažnyčia, jei šiandien nori laimėti, turi žmogumi pasitikėti ir suteikti jam kre-ditą, kaip vaikams, kurie ruošiasi Komunijai. Mes galime pririnkti parašų, bet 20 metų tų vaikų ne-bus bažnyčioje. Pracitais metais nerinkau nė vieno parašo, ir apie 50 proc. vaikų grįžo su tėvais į Mi-šias. Mano kunigystės pretenzija – ne mokyti žmogų, jam aiškinti, bet juo pasitikėti. Pas Kristų tikrai nėra parašų ar cilių, mes einame atvira širdimi ir Dievas ją mato“, – tvirtino B. Lyris.

Kunigas nevengė kalbėti ir apie savo ligą, įveiktą vėžį, bet ši sveikatos problema pasiglemžė tėtį, dėl onkologinių ligų iškeliavo nemažai kitų giminaičių. Jis prisiminė vienos sesutės Almos mintį, kad yra kryžiaus malda, ir ragino visus savo sunkumus sudėti ant kryžiaus, atiduoti Jėzui.

„Mus Dievas išgano, jo kryžius yra mūsų atpirkimo tikrovė. Aš su-prantu, kad Dievo valioje yra mano liga, remisija. Jei ir jūs galvojate, kad kažkas daro įtaką, nužiūrėjo, žinoki-te, kad einate su Dievo dvasia, nie-kas negali nužiūrėti, esu kaip asmuo ir man negali daryti įtakos genealo-gija, esu Dievo sukurtas, nuostabus pagal jo paveikslą, kaip vienas, ne kopija“, – kalbėjo B. Lyris.

Susitikimo dalyvius domino, koks yra kunigo santykis su pasau-lietine literatūra, ką jam reiškia kny-ga. Jis atsakė, kad dažnai skaito psi-chologinę literatūrą. Viktorą Emilį Franklį, atsipalaidavimui – grožinę. Mėgsta Rainerį Mariją Rilke, lietu-vių autorių Aido Marčėno, Vytauto Mačernio poeziją, audioknygas.

Valanda, klausantis dvasininko, prabėgo akimirksniu. Vėliau rengi-nio dalyviai galėjo įsigyti knygų ir gauti autoriaus palinkėjimą.